Autor Guste Santini
Petak, 15 Rujan 2006 17:55

“Najznačajniji financijski pokazatelj odnosi se na kretanje inozemnog zaduženja, koje se, prema najnovijim pokazateljima, postupno smanjuje već drugi mjesec za redom: ukupni inozemni dug iznosio je koncem kolovoza 26,79 milijardi eura, što je za 392 milijuna eura manje nego krajem prethodnog mjeseca a za 666 milijuna eura manje nego na kraju lipnja, kad je dosegnuta dosad najviša razina duga.

Unutar toga, inozemno zaduženje države u posljednja dva mjeseca stagnira na približno 6,57 milijardi eura. Zaduženost banaka smanjila se sa 10,29 na 8,97 milijardi eura, čime je stanje njihovog duga palo na razinu s kraja prošle godine. Dug ostalih sektora povećan je sa 7,99 na 8,53 milijarde eura. Razliku čine izravna ulaganja, koja se svrstavaju u zaduženja, a koja su povećana sa 2,60 na 2,71 milijardu eura.

Usporedba s kolovozom prošle godine pokazuje da je tijekom posljednjih godinu dana dug države smanjen 5,1 posto, dug banaka povećan 11,7 posto, a zaduženost ostalih sektora porasla je 25,7 posto, dok su izravna ulaganja kategorizirana kao zaduženja povećana 15,6 posto. “

Iz podataka je vidljivo da dolazi do usporavanja inozemnog duga u 2006. godini. Usporavanje inozemnog duga ostvaren je zahvaljujući stagniranju duga prema inozemstvu poslovanih banaka čime se pokazuje učinkovitost mjera HNB. Međutim, što je i očekivano, povećan je dug kod ostalih sektora kao i izravnih ulaganja.

Usporavanje rasta inozemnog duga i sektorska preraspodjela duga ukazuju na povećanu izloženost realnog sektora inozemnim kreditnim kriterijima (čime oni do jučer uspješni bitno smanjuju mogućnost kreditne podrške) što je snažna potvrda očekivanog procesa istiskivanja domaćeg realnog sektora sa financijskog tržišta. Država, kao glavni korisnik financijskih suficita usprkos «orijentaciji na domaće financijsko tržište», smanjila je svoj inozemni dug za svega 5,1%. Naime, pored smanjenja duga, država je u promatranom razdoblju morala servisirati svoje inozemne obveze – plaćati dospjele kamate – pa je, realno, ostvareno smanjenje ipak, kao konačna ocjena, značajno.

Smanjenje inozemnog duga valja promatrati i u svezi s prihodima od turizma čiji su prihodi «amortizirali» smanjeni priliv deviza iz inozemstva. Stoga ocjenu o učinkovitosti i posljedicama smanjenja inozemnog duga tek ćemo vidjeti kad prođe glavna turistička sezona.

Naime, u uvjetima velikog trgovačkog deficita – ukoliko se on nastavi do kraja godine – moguće je očekivati značajnije povećanje potražnje za devizama u odnosu na ponudu što znači i sasvim novi ambijent u kojem će funkcionirati proces reprodukcije.